

تحلیل و پژوهش آماری تاثیرات بیمه اجتماعی بر امنیت اجتماعی و احساس تعلق و بررسی میزان رضایتمندی بیمه شدگان صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر خراسان جنوبی

پدیدآورندگان: علیرضا اسدی - فائقه فرخ فال

چکیده:

هدف اصلی این پژوهش، بررسی مقایسه ای میزان رضایتمندی و احساس امنیت و آرامش اجتماعی در میان بیمه شدگان و بیمه نشدگان روستایی و عشایری خراسان جنوبی است. تحقیق پیش رو از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت، توصیفی پیمایشی و از نظر روش پیمایشی می باشد. جامعه آماری پژوهش، مشمولین به عضویت اختیاری در صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر استان خراسان جنوبی می باشد که برابر آمار اعلام شده از طرف این صندوق ۱۵۳ هزار و ۸۰۱ نفر در کل استان می باشند. حجم نمونه آماری پژوهش شامل ۲۲۰ نفر از بیمه شدگان و بیمه نشدگان روستایی و عشایر خراسان جنوبی است. جهت گردآوری داده ها از پرسشنامه بهره گرفته شده است. در پژوهش حاضر، میزان احساس امنیت و آرامش اجتماعی شرکت کنندگان بر اساس متغیرهای سن، جنس، سطح تحصیلی، وضعیت تاهل، بعد خانوار و وضعیت بیمه ای مورد بررسی قرار گرفته است. یافته های پژوهش در قالب نمودار و جدول ارائه و بحث و تفسیر گردیده است.

واژگان کلیدی:

امنیت اجتماعی، احساس تعلق، بیمه روستایی و عشایر خراسان جنوبی

۱- مقدمه

است. بی شک، هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه جامعه و شکوفایی استعدادها مهم تر از عنصر امنیت و تأمین آرامش نیست. درواقع، امنیت پیش زمینه یک اجتماع سالم و احساس امنیت بستر ساز توسعه جوامع انسانی است. به عقیده کارشناسان، احساس امنیت در میان افراد یک جامعه نه تنها به اندازه وجود امنیت در آن جامعه مهم است بلکه حتی مهمتر از آن است، چرا که واکنش های فرد در جامعه بستگی

امروزه افراد بی شماری در سراسر جهان به دلیل درآمد ناچیزی که دارند برای تأمین نیازهای ضروری خود با خطرهای ریسک های گوناگون مواجه اند که از آن جمله می توان به آسیب های اجتماعی، از دست دادن کسب و کار و به خطر افتادن سلامتی اشاره کرد. اقبال آسیب پذیر با همان ریسک هایی که افراد ثروتمند با آن روبرو هستند مواجه اند. ولی میزان ریسک و تعداد دفعات مواجهه با ریسک آنها بیشتر

به میزان دریافت و ادراک او از امنیت دارد. احساس امنیت عبارت است از احساس آزادی نسبی از خطر که شرایط خوشایندی برای افراد جامعه ایجاد می‌کند و فرد در آن احساس آرامش جسمی و روحی دارد. این مهم به خصوص در سکونت‌گاه‌های روستایی که قطب تولید غذایی و در عین حال ریشه‌های استحکام آمایش سرزمین محسوب می‌شوند اهمیت ویژه‌ای دارد. از طرفی در کشورهای در حال توسعه، توسعه پایدار روستایی نقشی کلیدی در موفقیت برنامه‌های توسعه کلی آن کشور ایفا می‌نماید. تحقیق و توسعه پایدار روستایی نیز به نوبه خود وابسته به حضور نیروی انسانی فعال و کارآزموده در روستاها می‌باشد.

بر اساس آمار سال ۹۵، درآمد خانوارهای شهری ۱۳ درصد رشد داشته است در حالی که درآمد روستاها ۱،۱ درصد کاهش داشته است.

بیمه اجتماعی، برخورداری از «اطمینان» و «تأمین» در زندگی اجتماعی است. با توجه به اینکه جامعه عشایری همواره با چالش‌ها، آسیب‌پذیری‌ها و شرایط خطر مواجه است، بیمه و خدمات بیمه‌ای در این مناطق جایگاه ویژه‌ای می‌یابد؛ به گونه‌ای که همانند بعضی کشورها با اجرای نظام بیمه اجتماعی کارآمد، بخشی از این چالش‌ها برطرف می‌شود. در این میان لازمه پیشرفت، ادامه حیات و باقی ماندن بیمه در صحنه، درک درست نیازهای مشتریان و جلب رضایت آنان است.

در اکثر کشورهای پیشرفته و صنعتی جهان، ارگان‌های حمایتی تأمین اجتماعی و چارچوب‌های قانونی آن و نیز وظایف این ارگان‌ها با توجه به نوع ساختار و نظام سیاسی و اجتماعی و اقتصادی آن کشور، از دیرباز مشخص بوده و طرح‌هایی را برای پوشش افراد در موارد مراقبت‌های بهداشتی، کمک هزینه‌های از کارافتادگی و بازنشستگی ارائه می‌نمایند.

۲- معرفی صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر

در کشور عزیز ما در حال حاضر برابر مصوبات قانونی، "صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر" مهمترین گزینه

موجود برای تأمین اجتماعی ساکنان نواحی روستایی کشور است. صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در راستای تحقق اهداف والای نظام جمهوری اسلامی ایران و اجرای ماده ۲۹ قانون اساسی پیش بینی و تاسیس شده است. اهم اهداف و فعالیت‌های این صندوق که از طریق حدود ۲۰۰۰ کارگزاری خود در سراسر کشور، اعم از شرکت‌های تعاونی تولید روستایی، دهیاری‌ها و نیز کارگزاری‌های مستقل، در مراکز دهستان‌ها و روستاها صورت می‌پذیرد به شرح ذیل می‌باشد:

۱. تعمیر و گسترش بیمه کشاورزان، روستاییان و عشایر به افراد مشمول

۲. جمع آوری و تمرکز کلیه وجوه موضوع صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر

۳. سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از وجوه جاری و ذخیره شده

۴. انجام تعهدات موضوع آیین نامه (شامل مستمری پیری، از کار افتادگی و فوت)

صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر خود را موظف به توسعه پوشش بیمه‌ای در جهت تعمیم جامعه هدف به بیمه فراگیر افراد غیر مزدبگیر می‌داند. همچنین گسترش فرهنگ بیمه اجتماعی و سهولت دسترسی در استفاده از خدمات بیمه‌ای و تنوع بخشیدن و اصلاح نرخ بیمه متناسب با تعهدات از جمله مواردی است که در زمره وظایف صندوق نهادینه شده است.

شرط اولیه عضویت نزد صندوق داشتن سن بالای ۱۸ سال و کمتر از ۵۰ سال می‌باشد و علاوه بر آن می‌بایست یکی از شرایط ذیل را نیز داشته باشد:

الف) ساکن روستا یا مناطق عشایری باشد .

ب) شاغل در مشاغل فصلی و یا ساکن شهرهای زیر بیست- هزار نفر جمعیت باشد .

ج) کشاورز ساکن غیر روستا باشد .

د) راننده حمل- بار و مسافر بین- شهری ساکن در روستاها و شهرهای زیر بیست- هزار نفر جمعیت باشد .

ه) کارکنان مراکز و شرکت- های وابسته به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی باشد.

در حال حاضر، بیش از ۱,۲۰۴,۰۰۰ نفر بیمه شده فعال در کشور وجود دارد. همچنین بیش از ۵۳,۰۰۰ نفر مستمری بگیر بازنشستگی، بیش از ۶۷,۰۰۰ نفر مستمری بگیر بازمندگان و بیش از ۷,۰۰۰ نفر مستمری بگیر از کارافتادگی در کشور تحت پوشش این صندوق می باشند.

۳- هدف کلی تحقیق حاضر

هدف کلی این تحقیق، بررسی و مقایسه میزان احساس امنیت اجتماعی در میان بیمه شدگان و بیمه نشدگان روستایی استان خراسان جنوبی و ارائه راهکارهایی برای افزایش نرخ سطح پوشش افراد مشمول این طرح در این استان می باشد. این مقایسه بر اساس پارامترهای زیر انجام گردیده است:

- جنسیت افراد
- سن افراد
- سطح تحصیلات
- وضعیت تاهل
- بعد خانوار
- وضعیت بیمه ای

لازم به ذکر است در حال حاضر ۴۶ هزار و ۲۱۰ نفر در استان خراسان جنوبی تحت پوشش صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر هستند که حدود ۱۹,۶ درصد جامعه هدف این استان را تشکیل می دهند.

۴- روش پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی و روش آن توصیفی و تحلیلی است. برای گردآوری داده‌های مورد نیاز از روش مطالعه میدانی استفاده شده است.

در مطالعه میدانی، تأثیرات بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر بر امنیت اجتماعی و احساس تعلق بررسی شده است که با توجه به مطالعات پیشین و جمع بندی آن ها، برای بعد امنیت اجتماعی دو شاخص (اعتماد و مشارکت) و برای بعد احساس تعلق سه شاخص (رضایت از زندگی، تعلق مکانی و کاهش مهاجرت) در نظر گرفته شده است.

شاخص ها و گویه‌های تحقیق با استفاده از پرسشنامه و در قالب سوالات پنج گزینه ای سنجش شده است. در انتهای این پرسشنامه نیز، میزان آگاهی افراد از قوانین و مزایای بیمه اجتماعی روستایی مورد ارزیابی قرار گرفته است. برای بررسی نتایج بدست آمده، از کد کامپیوتری مختص این تحقیق استفاده گردیده است.

۵- منطقه مورد مطالعه

جامعه آماری تحقیق حاضر شامل افراد تحت پوشش بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر در روستاها و شهرستان‌های استان خراسان جنوبی بوده است.

۶- بررسی مطالعات قبلی

امروزه صنعت بیمه از عوامل مهم توسعه کشورها محسوب می شود و توسعه بیمه نیز شاخصی برای توسعه کشورها تلقی می شود. بیمه در کنار سایر بخش های اقتصادی نقش برجسته ای دارد و با پوشش خسارت های احتمالی ناشی از فعالیت های مختلف اقتصادی، انگیزه سرمایه گذاری را افزایش می دهد و افزایش سرمایه گذاری نیز نقش مهمی در رشد و توسعه کشور دارد. همچنین، بیمه نوعی صنعت تلقی می شود و بر درآمد ملی تأثیر می گذارد؛ به طوری که در اقتصاد ایران نقش بیمه اهمیت دارد و اثربخشی آن در بین صنایع دیگر از متوسط اثربخشی سایر بخشهای دیگر بیشتر است.

بیمه های تامین اجتماعی که بیمه های اجباری یا بیمه های ناشی از قانون نیز نامیده می شود، بیشتر در مورد کارگران و طبقات کم درآمد جامعه کاربرد دارد؛ یعنی افرادی که از یک سو نیروی تولیدی جامعه محسوب می شوند و از دیگر سو کمتر به فکر تأمین آینده و معیشت خویش هستند. در این بیمه از حقوق کارمند یا کارگر به صورت منظم، ماهیانه کسر می شود و پس از باز نشستگی یا در هنگام بیماری و بروز حوادث، در طول خدمت به او پرداخت می شود و در مواردی این حق به صورت دارو در اختیار وی قرار می گیرد که به آن در اصطلاح مستمری می گویند.

سیر تکاملی تأمین اجتماعی در جهان نشان می دهد در آغاز، نظام‌های بیمه‌ای در قالب انجمن های صنفی مبتنی بر حمایت‌های درون صنفی و محدود، به کمک‌های مقطعی و موردی شکل گرفتند. بیمه‌های تأمین اجتماعی که با مشارکت کارگران و کارفرمایان و دولتها شکل می گیرد، پایدارترین راهکار تأمین اجتماعی شناخته می شود و در قوانین کشور ما نیز نسبت به سایر روش ها اولویت و محوریت اساسی دارد. این بیمه ها جمعیت شاغل، فعال و سالم را پوشش می دهد و آرامش و اطمینان خاطر را برای سرمایه های انسانی کشور پدید می آورد.

بیمه اجتماعی روستاییان و کشاورزان دارای سه قسمت اصلی بیمه یعنی بازنشستگی، از کار افتادگی و مستمری فوتی می- باشد که بیمه سلامت هم در مبحث درمانی این بیمه فعالیت خود را ادامه می دهد. بازنشستگی این بیمه در سن ۶۵ سالگی با حداقل ۱۵ سال بیمه یا سن ۷۰ سالگی با ۱۰ سال حق بیمه می باشد. از کار افتادگی این بیمه و بیمه تأمین اجتماعی به یک صورت می باشد به طوری که کمیسیون پزشکی هر دو بیمه در یک مرکز واقع می باشند. مستمری هم مثل بیمه تأمین اجتماعی شامل افرادی است که تحت تکفل فرد بیمه شده باشند (همسر، دختر مجرد و بدون شغل و پسر زیر ۱۸ سال).

بیمه های اجتماعی روستاییان نه تنها یکی از ضروریات جوامع مدنی است، بلکه به ایجاد اقتصاد مبتنی بر بازار قوی و سالم کمک شایانی می کند. در این راستا مهمترین هدف بیمه های روستایی، حمایت و تأمین روستاییان و عشایر در برابر برخی شکل های ناامنی در محیط تولیدی روستایی است.

به دلیل اهمیت موضوع، تاکنون تحقیقات فراوانی در سطح جهان و همچنین کشور عزیزمان توسط محققان انجام گردیده است.

یولنونگ در سال 2001 رابطه رشد بهره وری، افزایش نابرابری درآمد و بیمه اجتماعی را در چین بررسی کرد و نتیجه گرفت هنگامی که سطح بیمه اجتماعی کاهش می یابد، نرخ رشد اقتصادی، بهره وری کل و نابرابری درآمدی افزایش می یابد.

وی نشان داد بیمه اجتماعی نمی تواند به طور مؤثر نابرابری ها را کاهش دهد. براساس نتایج وی، تغییرات بزرگ در سطح بیمه ممکن است تغییر کمی در نابرابری درآمد ایجاد کند. بنابراین بیمه اجتماعی به خودی خود ممکن است ابزاری مؤثر برای کاهش نابرابری نباشد.

آنجلینی و هیروس در سال 2004 در پژوهشی در اندونزی نشان دادند ضعف منابع تولید، عامل اصلی عدم پذیرش بیمه در اقتصاد غیررسمی است و در اثر همین عامل و نیز سطح پایین سواد و مهارت‌های شغلی غیرکشاورزی، زمینه گسترش بیمه ها در میان کشاورزان بی زمین، کم زمین، ماهیگیران، بهره برداران حاشیه ای و زنان در بخش رسمی مناطق روستایی بسیار محدود شده است. براساس نتایج این پژوهش، بی اعتمادی بین مؤسسات دولتی و غیردولتی کارگزار بیمه و کشاورزان دوسویه بوده و عدم تمایل هر دو طرف به مشارکت در این عرصه منجر شده است. این بی میلی به مثابه یک هنجار در پذیرش بیمه اجتماعی از سوی کشاورزان تأثیر منفی دارد.

براساس نتایج تحقیق رامش در سال 2007 در مناطق روستایی هند، روستاییان در اصل با ایده بیمه مخالف نیستند، اما هزینه پذیرش آن باید در حد توان آنها و خود بیمه نیز دربرگیرنده پوشش مناسب در برابر مخاطرات باشد. این تحقیق عوامل متعدد مرتبط با درآمد خانوار را (مانند تعداد شاغلان خانوار، فعالیت خارج از مزرعه، تنوع شغلی و دارایی های تولیدی) در یک مؤلفه به نام توان اقتصادی خانوار خلاصه کرده است که در مدل تحلیل عاملی پذیرش بیمه اجتماعی به صورت عامل اول مطرح می شود.

شیرزاد در سال 1383 در یک تحقیق تطبیقی به این نتیجه رسید که نوع حمایت و مقدار پوشش بیمه اجتماعی در همه کشورها یکسان نیست ولی نوعی یکنواختی در برنامه تأمین اجتماعی بخش دولتی و بخش صنعتی وجود دارد و پوشش های حمایتی برای شاغلان بخش های غیرمتمرکز همچون بخش کشاورزی اتفاقی و ناقص است و میزان پوشش نیز کاملاً به موقعیت و قدرت حکومت ارتباط دارد. همچنین توسعه بیمه های اجتماعی در بخش کشاورزی بدون حمایت های

جدی دولت امکان پذیر نیست و در این میان، باید رابطه ای منطقی بین سطح درآمد کشاورزان و سرانه حق بیمه در برنامه های مورد نظر برقرار شود تا سطح پذیرش بیمه افزایش پیدا کند.

مختاری و دیگران در سال 1391 در تحقیقی با عنوان بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهر یاسوج با استفاده از مطالعه میدانی نتیجه گرفتند که تفاوت معناداری میان افراد جوان و مسن، مجرد و متأهل از نظر احساس امنیت اجتماعی وجود دارد. آنها رابطه مستقیم و معناداری بین متغیرهای مستقل پایگاه اقتصادی اجتماعی، اعتماد اجتماعی، میزان دین داری، نگرش به عملکرد پلیس و متغیر وابسته میزان احساس امنیت اجتماعی مشاهده نمودند. رضوانی و عزیزی در سال 1392 در تحقیقی چالش های بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر را در کشور بررسی کردند و نتیجه گرفتند موانع متعددی در راستای گسترش بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر وجود دارد. نبود تبلیغات صحیح و مناسب، بی اعتمادی به کارگزاران بیمه، ناآگاهی از مزایای بیمه گفته شده و ناتوانی اقتصادی بیمه گزاران در پرداخت حق بیمه از مهمترین این موارد ذکر شده است.

۷- مبانی و مفاهیم نظری

۷-۱- امنیت اجتماعی

انسانها موجوداتی اجتماعی اند و از بدو تولد در یک مجموعه اجتماعی زندگی می کنند و نسبت به آن مجموعه احساس تعلق دارند. هرچه کودک بزرگتر شود، به والدین، اعضای خانواده، محله، شهر، کشور و در نهایت به فرهنگ خود احساس تعلق بیشتری دارد. گذشته و تاریخچه زندگی یک فرد در خانواده و مدرسه نیز این احساس تعلق را قوی تر می کند. خاطرات مشترک افراد با یکدیگر نیز این احساس تعلق را افزایش می دهد و همین طور ویژگی های فردی مشترک در یک گروه یا یک جامعه موجب احساس تعلق به گروه و جامعه می شود. درحقیقت، احساس تعلق به فرد کمک می کند تا

بفهمد کیست، جایگاهش در این زندگی کجاست، چه هدفی دارد و چگونه می تواند موفق شود. اگر فردی حس کند در موفقیت یک گروه یا یک جمع شریک شده است، احساس رضایت بیشتری می کند و از طریق این حس، توفیق بیشتری در رسیدن به اهداف می یابد.

امنیت اجتماعی حالت فراغت همگانی از تهدیدی است که کردار غیرقانونی دولت، دستگاه، فرد یا گروهی در تمام یا بخشی از جامعه پدید آورد و آرامش و آسودگی ای است که جامعه برای اعضای خویش فراهم می سازد. به بیان دیگر، امنیت اجتماعی یعنی مصونیت نسبی شهروندان از تعرض مجرمان.

امنیت اجتماعی در یک مفهوم وسیع، حقوق بشر، توسعه، مسائل جنسیتی و موارد دیگری را که به آن برچسب امنیت انسانی زده می شود در بر می گیرد.

از این رو، اگر امنیت در جامعه نباشد بی تردید انسان ها نمی توانند نمودار آینده خود را بر اساس گذشته خویش ترسیم کنند و رشد و توسعه نیز امکان پذیر نمی شود.

پیش شرط رشد جوامع و خودشکوفایی آن ها، سرمایه انسانی و اجتماعی است و این دو به امنیت، احساس امنیت و ایمنی نیاز دارند. عوامل گوناگونی در ایجاد امنیت و احساس امنیت دخالت دارند که نبود آن ها موجب آهسته شدن برقراری احساس امنیت می شود یا مانع از تحقق آن می شود.

وقتی افراد خود را عضوی از یک گروه یا طبقه اجتماعی می دانند، نوعی حس تعلق به وجود می آید. احساس تعلق فرایندی است که به موجب آن، افراد خود را با شخص دیگری یا گروهی از افراد همسان و همانند می بینند و مانند یک منبع تأثیرگذار بر انگیزش افراد برای اقدام و فعالیت مشترک عمل می کند.

در نهایت این حس تعلق و تعهد به مشارکت فرد در برنامه ریزی و توسعه اجتماعی محلی منجر می شود.

۷-۲- امنیت اقتصادی

امروزه یکی از کارکردهای مهم و اجتنابناپذیر دولت و حاکمیت، ساماندهی اوضاع اقتصادی جامعه و ایجاد شرایطی است که توده های مردم به نحوی منطقی بتوانند فارغ از

دغدغه‌های طاقت‌فرسا به انتظارات مورد نظر خود دست یابند و در این عرصه با کمترین مشکلات مواجه شوند. ایجاد چنین شرایطی مستلزم ایجاد امنیت اقتصادی در کشور است. امنیت اقتصادی یعنی وضعیت باثباتی از شرایط و ساختار فعلی و افق معلوم و روشنی از آینده که در آن، فرد و جامعه و سازمان و دولت احساس رهایی از خطر کرده و به طور بهینه می‌توانند به تولید، توزیع و مصرف ثروت بپردازند. لازمه ایجاد امنیت اقتصادی در یک کشور وضع قوانین و نظارت و حمایت دولتها از منافع اقتصادی یک کشور به منظور مانع شدن از اقدامات، فعالیتها و حوادثی است که این منافع را تهدید می‌کنند. ریشه این تهدید ممکن است عامل انسانی یا بلایای طبیعی باشد که گاهی از روی عمد و قصد و یا بر حسب اتفاق روی می‌دهد. بنابراین، یک جامعه را زمانی میتوان از لحاظ اقتصادی ایمن دانست که ثبات در آن جامعه وجود داشته و خانوارها و بنگاهها به عنوان مهمترین نهادهای اقتصاد و بازار بتوانند در محیط رقابتی سالم و با میزان اطلاعات یکسان به بهینه‌سازی رفتار خود بپردازند. امنیت اقتصادی به عنوان یکی از مهمترین شاخصهای توسعه یافتگی، دو بعد دارد: "امنیت سرمایه-گذاری" و "امنیت اشتغال و درآمد".

به طور کلی، پایه‌های اقتصادی یک کشور را بخشهای کشاورزی، صنعت و خدمات تشکیل می‌دهند. در کشورهای درحال توسعه و از جمله ایران بخش کشاورزی و محصولات صنعت نفت، بارزترین نقش را در اقتصاد بر عهده دارند. اولین و شاید مهمترین کارکرد بخش کشاورزی برای تأمین امنیت اقتصادی یک کشور، تأمین مواد غذایی برای شاغلان بخشهای مختلف اقتصاد است تا مردم با برخورداری از سلامت کامل جسمانی به تولید و کسب درآمد بپردازند. به عبارت بهتر، رشد بخش کشاورزی، به معنی تأمین مواد غذایی برای شاغلان دیگر بخشهای اقتصادی است. شرط اول و اساسی تولید، حضور نیروی انسانی فعال و سالم و بانشاط است و این شرط تنها از طریق تغذیه مناسب و کافی امکانپذیر است. این امر با رشد بخش کشاورزی میسر خواهد شد.

دومین کارکرد بخش کشاورزی در اقتصاد، مربوط به مسئله اشتغال‌زایی است. این بخش محل اشتغال بخشی از جمعیت

کشور است که در روستاها ساکن هستند. به این ترتیب به ویژه در کشورهای جهان سوم، توسعه کشاورزی سهم مهمی در غلبه بر فقر دارد.

کارکرد دیگر، در رابطه با صادرات می‌باشد. کشاورزی سهم عمده‌ای از صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داده است. بدین ترتیب، رشد این بخش تا حدود زیادی تعیین کننده رشد اقتصادی کشور است. علاوه بر آن، با صادرات مازاد محصولات کشاورزی به دیگر کشورها می‌توان وجوه ارز خارجی لازم برای واردات کالاهای اساسی و مواد اولیه برای صنعتی شدن کشور را تأمین کرد.

۷-۳- توسعه پایدار

توسعه پایدار، رویکردی است جامع از سوی دولتها به بهبودبخشی کیفیت زندگی انسان ها در جهت تحقق رفاه اقتصادی، اجتماعی و محیطی از طریق وضع سیاستها، انجام اقدامات لازم و وضع قوانین حمایتی مورد نیاز.

پایداری مفهومی است که توجه اساسی آن بر حفظ سرمایه‌ها (انسانی، طبیعی، اجتماعی و اقتصادی) در جهت عدالت بین نسلی است.

پایداری اجتماعی به معنای حفظ و بهبودبخشی سرمایه اجتماعی است. شکل دهی جوامعی همگن و یکپارچه با منافع متقابل، دارای ارتباط و تعامل میان گروههای مردمی، جامعه ای دارای احساس ترحم، صبوری، قابلیت انعطاف و تابع عشق و وفاداری که گاه با سرمایه اخلاقی نیز همراه می‌شود.

بررسی های انجام شده نشان می‌دهد که شناخت پایداری اجتماعی در سطح جوامع روستایی با مفهوم کیفیت زندگی و رفاه اجتماعی همراه است و با مؤلفه‌هایی چون قابلیت دسترسی به خدمات بهداشتی، آموزشی، مسکن، امنیت، درآمد و میزان محرومیت سنجیده می‌شود. بدین ترتیب پایداری اجتماعی در نواحی روستایی به معنای داشتن زندگی سالم از طریق رفع نیازهای اساسی آحاد جامعه روستایی، با در نظر گرفتن کیفیت زندگی و همگام با حفظ کیفیت محیطی و مرتبط با نظام های اقتصادی در مسیر دستیابی به بالاترین سطح رضایت از زندگی تعریف می‌شود.

جامعه روستایی ما تحت تأثیر روندها و سیاست های دهه های اخیر دچار تحولات گسترده ای شده است، اما شواهد به گونه ای است که نشان از حرکت روستاها به سمت ناپایداری و به ویژه ناپایداری اجتماعی دارد.

فقدان الگوی نظام مند در تبیین وضع موجود جوامع روستایی کشور و عدم طراحی مطلوب شاخصهای پایداری اجتماعی، نقش عمده ای در این آشفتگی داشته است. از نکات تعیین کننده در برنامه ریزی موفق، اتخاذ رویکردی کلان به منظور مشارکت وسیع مردم در برنامه های توسعه ای است. اولین گام در این راه تبیین وضع موجود و تحلیل وضعیت پایداری سکونتگاههای روستایی و همچنین مردمی است که باید در فرایند برنامه ریزی مشارکت داشته باشند. در واقع دستیابی به توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی و زیست محیطی مناطق روستایی نیازمند شناخت و درک درست از منابع و فرصتهای موجود برای بهره برداری از آنهاست. بررسی وضع موجود سطح پایداری سکونتگاه های روستایی می تواند این فهم و درک را از طریق شناسایی نقاط قوت و ضعف مناطق و همچنین فرصتها و تهدیدهای بیرونی فراروی توسعه مناطق روستایی حاصل نماید. در این زمینه، تبیین سطح پایداری اجتماعی سکونتگاههای روستایی، به عنوان مهم ترین مؤلفه توسعه پایدار، نقش و جایگاه ویژه ای در برنامه ریزی راهبردی دارد.

۸- روش پژوهش

پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی و روش آن توصیفی و تحلیلی است. برای گردآوری داده های مورد نیاز از روش های کتابخانه ای و مطالعه میدانی استفاده شده است. با بهره گیری از روش کتابخانه ای به آمارنامه ها، سرشماری ها و سازمان ها از جمله صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر مراجعه شده و اطلاعات مورد نظر جمع آوری شده است. همچنین کارهای انجام شده قبلی در این حوزه نیز مورد مطالعه قرار گرفت. در پژوهش میدانی، با بهره گیری از پرسشنامه (شامل ۱۶ سوال پنج گزینه ای) شاخص های امنیت اجتماعی (اعتماد، مشارکت) و همچنین احساس تعلق

و رضایت افراد از زندگی مورد ارزیابی قرار گرفته است و تأثیرات بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر بر امنیت اجتماعی و احساس تعلق آنها بررسی شده است. گزینه های پیش روی شرکت کنندگان عبارتند از: "کاملامخالف"، "مخالف"، "بی نظر"، "موافق" و "کاملاموافق"

به منظور سنجش و مقایسه جوابها، برای هر سوال ۱۰۰ امتیاز در نظر گرفته شده که با انتخاب گزینه های "کاملاموافق" و "موافق" از سوی فرد شرکت کننده، به ترتیب امتیاز ۱۰۰ و ۸۰ و با انتخاب گزینه "کاملامخالف" امتیاز ۰ محاسبه می گردد.

در تفسیر گزینه های "مخالف" و "بی نظر" از دو نگرش مختلف استفاده شده است:

نگرش اول: گزینه "مخالف" و "بی نظر" به منزله عدم رضایت فرد بوده و لذا امتیاز ۰ بایست لحاظ گردد.

نگرش دوم: با عنایت به اینکه فرد پرسش شونده از گزینه "کاملامخالف" استفاده نکرده است، می توان برای گزینه "مخالف" امتیاز ۱۰ و گزینه "بی نظر" امتیاز ۵۰ را لحاظ نمود.

نتایج حاصل از هر نگرش در ادامه به تفکیک بیان شده، لیکن نمودارها تنها بر اساس نگرش دوم ارائه گردیده است.

نتایج بدست آمده بر اساس سن، سطح سواد، وضعیت تاهل، بعد خانوار و وضعیت بیمه ای طبقه بندی شده است. در بخش دوم این پرسشنامه، به منظور ارائه راهکارهای مناسب جهت پوشش هر چه بیشتر جامعه هدف، میزان آگاهی افراد از قوانین و مزایای بیمه اجتماعی روستایی مورد ارزیابی قرار گرفته است.

۹- یافته های آماری

در تحقیق حاضر، ۲۲۰ نفر از جامعه روستایی و عشایری استان خراسان جنوبی برای نمونه در نظر گرفته شدند. افراد حاضر در این تحقیق بر اساس شش پارامتر جنس، سن، سطح تحصیلات، بعد خانوار و وضعیت بیمه جداسازی شده اند. نتایج این جداسازی در جدول زیر ارائه گردیده است.

۱۰- بررسی نتایج

پس از جمع آوری پرسشنامه ها با استفاده از قابلیت‌های آماری و برنامه نویسی نرم افزار اکسل، نتایج حاصل از این تحقیق استخراج گردید.

یکی از مهمترین قابلیت‌های این برنامه، امکان افزایش نفرات جامعه آماری می‌باشد. در نتیجه امکان تکرار این تحقیق در فواصل زمانی وجود دارد که با مقایسه نتایج هر تحقیق با تحقیقات قبلی، می‌توان میزان افزایش یا کاهش رضایتمندی افراد در گذر زمان را نیز بررسی نمود.

همانطور که در جدول ۳ دیده می‌شود در مجموع ۷۲ درصد جوابهای افراد حاضر در این تحقیق، یکی از گزینه های موافق و کاملاً موافق بوده است که این امر نشان دهنده دیدگاه مثبت مردم و رویکرد خوب بیمه روستایی در این سالها بوده است.

جدول ۳- مقایسه فراوانی گزینه های انتخابی از سوی افراد

کاملاً موافق	موافق	بی نظر	مخالف	کاملاً مخالف	(کل جوابها ۳۵۲۰ مورد)
635	1,381	487	228	69	فراوانی انتخاب گزینه ها
23%	49%	17%	8 %	3 %	درصد انتخاب گزینه ها

در بررسی دیگری که روی پرسشنامه ها انجام گردید مشخص شد که ۱۲۵ نفر از شرکت کنندگان، حداقل یک بار از گزینه "کاملاً موافق" استفاده کرده اند در مقابل نیز تنها ۳۶ نفر از شرکت کنندگان وجود داشتند که حداقل در جواب یکی از پرسش‌ها از گزینه "کاملاً مخالف" استفاده کرده اند. تفاوت معنی داری که بین این دو عدد مشاهده می‌گردد حاکی از رضایتمندی کلی افراد از این بیمه می‌باشد.

۱۰-۱- نرخ متوسط رضایتمندی کلی افراد

نمودار ۱، تاثیر بیمه روستایی بر شاخص های امنیت اجتماعی (اعتماد، مشارکت) و همچنین احساس تعلق و رضایت افراد از زندگی را نشان می‌دهد. مقادیر میانگین این شاخص‌ها در جدول ۴ ارائه گردیده است.

همانطور که در جدول ۱ نیز مشاهده می‌گردد ۳۳ درصد این جامعه آماری را زنان و ۶۷ درصد آن را مردان تشکیل می‌دهند. همچنین حدود ۵ درصد افراد بیسواد، ۶۷ درصد با تحصیلات تا مقطع دیپلم و ۲۸ درصد را افراد با تحصیلات دانشگاهی تشکیل می‌دهند. حدود ۱۴ درصد افراد مجرد و ۸۶ درصد متاهل می‌باشند. ۶۴ درصد افراد دارای خانواده هایی با حداکثر ۴ نفر بوده و ۳۶ درصد در خانواده هایی با ۵ نفر به بالا زندگی می‌کنند. ۶۸ درصد افراد زیر پوشش بیمه روستایی بوده و ۳۲ درصد دیگر فاقد بیمه روستایی می‌باشند. میانگین سنی افراد ۳۹ سال می‌باشد که ۴۵ درصد افراد بیشتر از سن میانگین و ۵۵ درصد دیگر کمتر از این مقدار می‌باشند.

جدول ۱- تعداد نفرات به تفکیک پارامترهای مورد تحقیق

جنسیت	زن	مرد
سن	زیر ۴۰ سال	۱۴۷ نفر
وضعیت تاهل	مجرد	۳۱ نفر
بعد خانوار	حداکثر ۴ نفر	۱۴۱ نفر
وضعیت بیمه	دارای بیمه	۱۵۰ نفر
تحصیلات	بیسواد	۱۰ نفر
	ابتدایی تا دیپلم	۱۴۸ نفر
	تحصیلات دانشگاهی	۶۲ نفر

فراوانی افراد با شرایط کاملاً یکسان (با در نظر گرفتن کلیه پارامترها به صورت همزمان) نیز مورد بررسی قرار گرفته است که از این حیث افراد در ۴۳ گروه مختلف (از حداکثر ۷۲ گروه ممکن) قرار دارند.

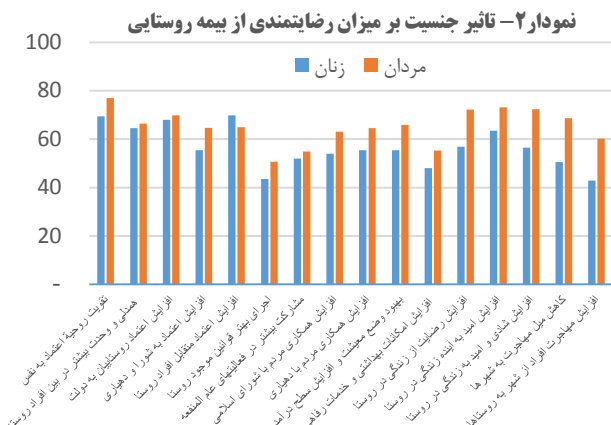
در جدول ۲، تعداد نفرات ۴ گروه با بیشترین افراد دارای شرایط یکسان ارائه گردیده است.

جدول ۲- گروههایی با بالاترین فراوانی افراد دارای شرایط یکسان

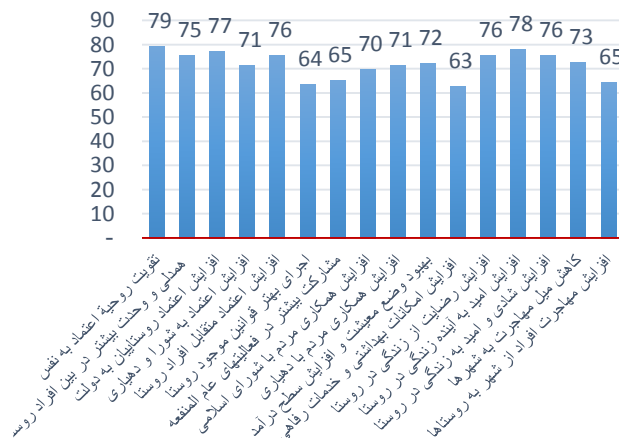
فراوانی هر گروه	تنوع گروههای افراد شرکت کننده
25	مرد - ۴۰ سال و به بالا - تحصیلات ابتدایی تا دیپلم - متاهل - خانوار ۵ نفر به بالا - دارای بیمه روستایی
22	مرد - ۴۰ تا ۴۰ سال - تحصیلات ابتدایی تا دیپلم - متاهل - خانوار حداکثر ۴ نفره - دارای بیمه روستایی
18	مرد - ۴۰ سال و به بالا - تحصیلات ابتدایی تا دیپلم - متاهل - خانوار حداکثر ۴ نفره - دارای بیمه روستایی
17	زن - ۴۰ سال - تحصیلات ابتدایی تا دیپلم - متاهل - خانوار ۵ نفر به بالا - دارای بیمه روستایی

باشد. لازم به ذکر است با نگرش دوم این اعداد به ترتیب ۶۸ و ۷۴ درصد می باشد.

نمودار ۱- بررسی تأثیرات کلی بیمه روستایی بر شاخصهای امنیت اجتماعی و رضایتمندی افراد

بیشترین تفاوت در این زمینه در خصوص تاثیر بیمه بر "افزایش شادی و امید به زندگی" و "کاهش میل مهاجرت به شهرها" و "افزایش مهاجرت افراد از شهرها" می باشد که تفاوت حدود ۲۰ درصدی میان زنان و مردان دیده می شود. نکته دیگری که در نمودار ۲ دیده می شود در پاسخ به تاثیر بیمه روی "اجرای بهتر قوانین در روستا" و "افزایش امکانات بهداشتی و خدمات رفاهی" می باشد. در واقع هر دو گروه در این خصوص انتظارات بیشتری از بیمه روستایی دارند.

در نمودار ۱، مشاهده می شود که شاخصهای "تقویت روحیه اعتماد به نفس" و "افزایش امید به آینده زندگی در روستا" بیشترین میزان رضایتمندی و شاخصهای "افزایش امکانات بهداشتی و خدمات رفاهی" و "اجرای بهتر قوانین در روستا" کمترین میزان رضایتمندی و تاثیرپذیری را دارا بوده اند. مقایسه شاخصها در سه بعد "اعتماد"، "مشارکت" و "احساس تعلق و رضایت" نشان می دهد تاثیرات این بیمه در حوزه های اعتمادسازی و افزایش احساس تعلق و رضایت افراد از زندگی بیشتر از تاثیرات آن در افزایش مشارکت عمومی بوده است.

۱۰-۳- تاثیر سن افراد بر میزان رضایتمندی

برای ارزیابی تاثیرات سن افراد، شرکت کنندگان در این تحقیق به دو دسته تقسیم شدند: افراد زیر ۴۰ سال (جوان)، افراد با سن ۴۰ سال و بالاتر (میانسال و مسن). نمودار ۳ نتایج حاصل از تاثیرات این پارامتر را نشان می دهد.

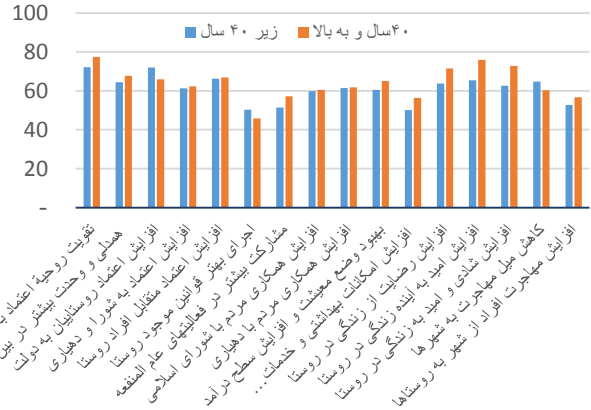
جدول ۴- تاثیر بیمه روستایی بر شاخص های امنیت اجتماعی و رضایتمندی افراد

نوع شاخص	نگرش اول	نگرش دوم
تأثیرات بیمه روستایی بر شاخصهای اعتماد و اعتماد افراد به شورا، دهیاری و دولت	67%	76%
تأثیرات بیمه روستایی بر افزایش مشارکت عمومی	56%	67%
تأثیرات بیمه روستایی بر افزایش احساس تعلق و رضایت از زندگی	64%	71%
میانگین کلی رضایتمندی از بیمه روستایی	62%	72%

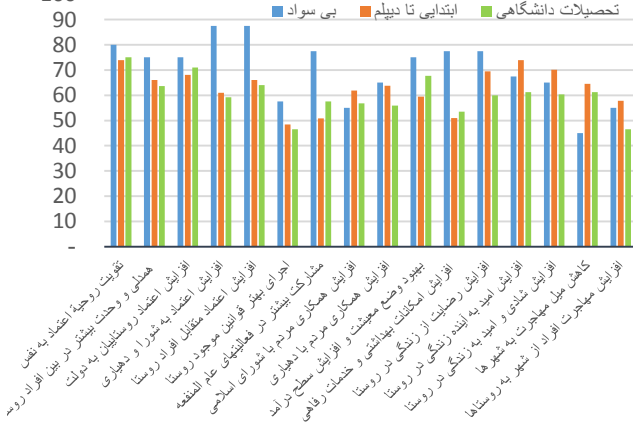
۱۰-۲- تاثیر جنسیت افراد بر میزان رضایتمندی

با نگاهی به نمودار ۲ مشاهده می گردد میزان رضایت مردان بیشتر از زنان است. در متوسط گیری به عمل آمده بر اساس نگرش اول، میانگین رضایت زنان ۵۶ و مردان ۶۵ درصد می -

نمودار ۳- مقایسه تأثیر سن بر میزان رضایتمندی از بیمه روستایی

نمودار ۴- تأثیر میزان تحصیلات در رضایتمندی از بیمه روستایی

میزان رضایت کلی افراد بی سواد بر اساس نگرش دوم ۷۷ درصد، تحصیلات تا دیپلم ۷۲ درصد و تحصیلات دانشگاهی ۷۱ درصد می باشد. اگرچه این اعداد بر اساس نگرش اول به ترتیب به ۷۰ درصد، ۶۳ و ۵۹ درصد تقلیل می یابد اما رفتار در هر حالت گویای این است که با افزایش میزان تحصیلات، انتظارات و خواسته های افراد نیز بیشتر می گردد. در نتیجه میزان رضایتمندی آنها کاهش می یابد. از آنجایی که با گسترش روزافزون سطح تحصیلات در جامعه روبرو هستیم تلاش بیشتری برای تحقق رضایتمندی افراد می بایست انجام گیرد.

نکته جالب توجه در این نمودار، نتایج کاملا نزدیک به هم و در بعضی موارد کاملا یکسان میان این دو رده سنی می باشد. نزدیکی مقادیر میانگین محاسبه شده نیز موید همین مساله می باشد (۶۱ و ۶۴ درصد در نگرش اول و ۷۰ و ۷۳ درصد در نگرش دوم به ترتیب برای زیر ۴۰ سال و بالای ۴۰ سال). اگرچه با افزایش سن شاهد افزایش مقادیر جزیی (سه درصدی) در رضایتمندی افراد هستیم اما نتایج گویای این واقعیت است که افراد فارغ از شرایط سنی، احساس تقریبا یکسانی از تأثیرات بیمه در زندگی دارند.

۱-۵- تأثیر سطح تحصیلات افراد بر میزان رضایتمندی

۱-۴- تأثیر سطح تحصیلات افراد بر میزان رضایتمندی

نمودار ۵، تأثیر وضعیت تاهل را بر میزان رضایتمندی نشان می دهد. همانگونه که مشاهده می شود شاهد کاهش میزان رضایتمندی افراد مجرد در مقایسه با افراد متاهل هستیم. متوسط گیری به عمل آمده بر اساس نگرش اول، حاکی از نرخ ۵۴ درصدی رضایتمندی افراد مجرد در مقابل ۶۳ درصد افراد متاهل می باشد که با نگرش دوم، این اعداد به ترتیب ۶۸ و ۷۲ درصد می باشند. دلیل کاهش رضایتمندی در افراد مجرد، احتمالا به علت احساس نیاز کمتر افراد مجرد به موضوع بیمه می باشد. در واقع از آنجایی که افراد متاهل، دغدغه های بیشتری در خصوص آینده خود، همسر و فرزندان شان دارند مقوله بیمه را جدی تر گرفته و به علت بهره

به منظور بررسی تأثیر تحصیلات، افراد حاضر در قالب سه دسته بیسواد، دارای تحصیلات حداکثر دیپلم و دارای تحصیلات دانشگاهی تقسیم شدند. نتایج در نمودار ۴ ارائه گردیده است.

مندی بیشتر از فواید بیمه (در مقایسه با افراد مجرد) احساس رضایت بیشتری نیز دارند.

نمودار ۵- تاثیر وضعیت تاهل بر میزان رضایتمندی از بیمه روستایی

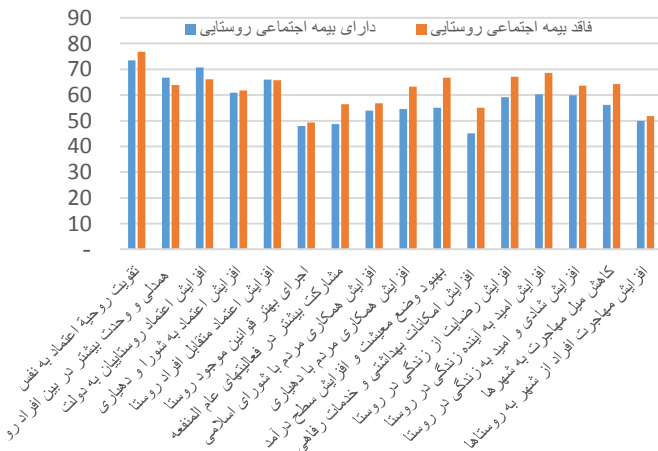

بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که بعد خانوار تاثیر قابل ملاحظه‌ای در افزایش یا کاهش احساس رضایت افراد ندارد.

۱۰-۷- تاثیر وضعیت بیمه افراد بر میزان رضایتمندی

در نمودار ۷، رضایتمندی افراد دارای بیمه روستایی و افراد فاقد این بیمه با یکدیگر مقایسه گردیده است. نکته بسیار حائز اهمیتی وجود دارد و آن اینکه علیرغم اینکه افراد فاقد بیمه روستایی از فواید فردی این بیمه بهره‌مند نمی‌باشند، اما آثار مثبت آن را (در بعد اجتماعی) به اندازه افراد بهره‌مند از این بیمه تجربه کرده‌اند و همانگونه که در نمودار دیده می‌شود حتی در بعضی شاخصها، درصد رضایتمندی بیشتری نسبت به افراد بهره‌مند از این بیمه دارند.

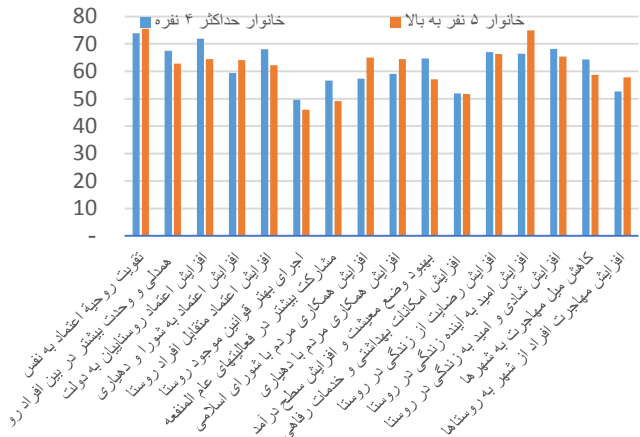
نمودار ۷- تاثیر وضعیت بیمه بر میزان رضایتمندی از بیمه روستایی

۱۰-۶- تاثیر بعد خانوار بر میزان رضایتمندی

در نمودار ۶، میزان رضایتمندی خانواده‌های حداکثر ۴ نفره در مقایسه با خانواده‌هایی با بیش از ۴ نفر مقایسه شده است.

نمودار ۶- تاثیر بعد خانوار بر میزان رضایتمندی از بیمه روستایی

متوسط گیری انجام شده نیز نشانگر نرخ رضایت بیشتر افراد فاقد بیمه می‌باشد (۶۲ درصد رضایت این گروه در مقابل ۵۸ درصد رضایت افراد بیمه شده در نگرش اول و ۷۲ درصد در مقابل ۷۰ درصد در نگرش دوم). این موضوع از دو جنبه اهمیت دارد. نخست اینکه ثمرات و فواید اجتماعی این بیمه بر همگان روشن است و تمامی افراد از آثار اجتماعی آن به یک اندازه بهره می‌برند. ثانیاً دیدگاه مثبت افراد بیمه نشده و آگاهی آنها از فواید فردی و اجتماعی این بیمه، نویدبخش امکان رشد روزافزون و گسترش این بیمه به منظور رسیدن به پوشش صد درصدی جامعه هدف می‌باشد.

در نمودار فوق، الگوی خاصی مشاهده نمی‌گردد چرا که نتایج رضایتمندی خانواده‌های با جمعیت کمتر در بعضی شاخصها بیشتر و در بعضی شاخصهای دیگر کمتر است. در مقایسه میانگین کلی این دو گروه با یکدیگر نکته جالبی مشاهده می‌شود و آن اینکه این مقدار بر اساس نگرش اول برای هر دو گروه عدد یکسانی می‌باشد (۶۲ درصد). در نگرش دوم نیز تنها یک درصد تفاوت دیده می‌شود (۷۱ و ۷۲ درصد).

۱۰- ۸- بررسی کیفی تبلیغات انجام شده و میزان آگاهی افراد از قوانین و مزایای بیمه اجتماعی روستایی

در انتهای پرسشنامه‌هایی که در اختیار افراد شرکت‌کننده در این تحقیق قرار گرفت، از آنها خواسته شد میزان اطلاع خود را از قوانین و مزایای بیمه روستایی و همچنین نظرشان در خصوص نحوه تبلیغاتی که برای بیمه روستایی انجام شده را با انتخاب یکی از جوابهای ضعیف، متوسط، خوب و عالی بیان نمایند. نتایج این نظرسنجی در جدول ۵ ارائه گردیده است. همانطور که دیده می‌شود بالای ۷۰ درصد این افراد، تبلیغات انجام شده را خوب دانسته‌اند. در مقابل ۶ درصد هم این تبلیغات را ناکافی و ضعیف دانسته‌اند. همین شرایط در خصوص آگاهی این افراد از مزایای بیمه روستایی نیز به چشم می‌خورد. اما میزان اطلاع افراد از قوانین این بیمه اندکی کمتر می‌باشد.

در مجموع، آمار بالای ۹۳ درصدی میزان اطلاع و رضایت افراد از تبلیغات و اطلاع‌رسانی‌های انجام شده نشان دهنده این واقعیت است که تلاش‌های به عمل آمده در این خصوص در سطح بسیار خوبی انجام گردیده است.

جدول ۵- ارزیابی میزان آگاهی افراد از قوانین و مزایای بیمه اجتماعی روستایی

شرح سوال	ضعیف	متوسط	خوب	عالی
ارزیابی تبلیغات انجام شده برای بیمه اجتماعی روستایی	۶٪	۲۲٪	۳۸٪	۳۴٪
میزان اطلاع افراد از قوانین بیمه اجتماعی روستایی	۷٪	۳۴٪	۳۶٪	۲۳٪
میزان اطلاع افراد از مزایای بیمه اجتماعی روستایی	۶٪	۲۶٪	۳۷٪	۳۰٪

در تحقیق حاضر، تاثیر عملکرد بیمه اجتماعی روستایی بر شاخص های امنیت اجتماعی (اعتماد، مشارکت) و همچنین احساس تعلق و رضایت افراد از زندگی مورد ارزیابی قرار گرفت و با بررسی رفتار پارامترهای تاثیر گذار بر این شاخصها، نتایج کلی زیر حاصل گردید:

۱- آثار و تاثیرات این بیمه بر شاخص های اعتماد عمومی و احساس تعلق و رضایت افراد از زندگی به خوبی مشاهده گردید. رضایتمندی عمومی افراد نیز موید کارنامه موفق این بیمه در سالیان گذشته می باشد.

۲- بررسی پارامترهای مختلف نشان داد که رضایت نسبی مردان از این بیمه بیشتر از زنان می باشد. همچنین با افزایش سطح تحصیلات افراد، شاهد افزایش انتظارات آنها از بیمه روستایی هستیم. همچنین افراد متاهل رضایت بیشتری در مقایسه با افراد مجرد داشتند.

۳- سن افراد و نیز بعد خانوار بر میزان رضایت افراد تاثیر چندانی نداشته است و افراد فارغ از شرایط سنی، احساس تقریباً یکسانی از تاثیرات بیمه در زندگی دارند.

۴- یکسان بودن میزان رضایتمندی افراد دارای بیمه روستایی و افراد فاقد این بیمه، نشان دهنده تاثیرات مثبت این بیمه در بهبود شرایط اجتماعی کلیه افراد ساکن در روستا می باشد.

۱۲- پیشنهادات و راهکارها

۱- با توجه به پایین تر بودن رضایت زنان در مقایسه با مردان، پیشنهاد می گردد برای این موضوع چاره اندیشی و تدابیر و شرایط خاص برای بانوان اتخاذ گردد.

۲- اگرچه کاهش میزان رضایت افراد با افزایش سطح تحصیلات را می توان مربوط به رابطه مستقیم میان افزایش سطح تحصیلات و انتظارات افراد از جامعه دانست، اما با توجه به رشد روزافزون سطح تحصیلات افراد پیشنهاد می-گردد در این خصوص ریشه یابی دقیق تری انجام گردد و در صورت لزوم تدابیر مناسب اتخاذ گردد.

۲- اگرچه در بعد شاخص های اعتماد عمومی و احساس تعلق و رضایت افراد از زندگی نتایج خوبی مشاهده گردید اما در زمینه مشارکت عمومی و خدمات بهداشتی-رفاهی این تاثیرات اندکی کم فروغ تر بود. پیشنهاد می گردد در این خصوص نیز تدابیر لازم اتخاذ گردد.

۳- آمار و نتایج نشان دهنده این واقعیت است که تلاشهای خوبی در زمینه تبلیغات و اطلاع رسانی به افراد انجام گرفته است. استمرار این برنامه ها و توجه بیشتر به اطلاع رسانی درخصوص قوانین این بیمه می تواند منجر به رضایتمندی بیشتر افراد باشد.

۴- پیشنهاد می گردد فرمهای پرسشنامه در اختیار کلیه کارگزاری ها قرار گیرد و این نظرسنجی ها به صورت مستمر ادامه یابد و در ادوار مناسب (سالانه حداقل دو نوبت) مجدداً بررسی ها انجام و جداول و نمودارها با نتایج قبلی مقایسه گردد تا نقاط ضعف و قوت بهتر ریشه یابی گردیده و زمینه رسیدن به هدف نهایی که همان پوشش کامل افراد می باشد فراهم گردد.

- ۱- رضوانی، محمدرضا و فاطمه عزیزی، ۱۳۹۲، بررسی چالش های بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر در کشور، فصلنامه رفاه اجتماعی، سال سیزدهم، شماره ۴۸، صص ۲۷۱ - ۳۱۱
- ۲- شیرزاد، حسین، ۱۳۸۳، سیر تکاملی نظام های بیمه اجتماعی روستاییان در ایران و کشورهای توسعه یافته جهان، فصلنامه روستا و توسعه، سال هفتم، شماره ۴، صص ۱ - ۶۷
- ۳- مختاری، مریم، بلالی، اسماعیل، میرفردی، اصغر و سیده معصومه حسینی اخگر، ۱۳۹۱، بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهر یاسوج، پژوهش های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال اول، شماره ۲، صص ۲۱ - ۴
- 4- Angelini, J. and Hiros, K., 2004, Extension of social security coverage for the informal economy in indonesia, ILO, Subregional Office for South-East Asia and the Pacific, Manila, Philippines
- 5- Ramesh, T. V., 2007, Rural Initiatives, Micro-Insurance, School of statistics, Central University of Finance and Economics, Xueyuan South Rd, Haidian District, Beijing, China. Woolcock, M., 2001, The place of social capital in understanding social and economic outcomes, ISUMA Canadian Journal of Policy Research, Vol. 2, No. 1, PP. 11- 17
- 6- Yui Leung, Charles Ka., 2001, productivity growth, increasing income inequality and social insurance: The case of China, Journal of Economic Behavior & Organization, Elsevier, Vol. 46, No. 46, PP. 395-408